

וקראת לשבת עיונג

עיון תורני בפנינו ובסיוע פלאו

גליון מס' 516

פרשת כי תבוא

כ"א באלול התשע"ט

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון במייל: shlomi1122@gmail.com

לע"נ שרה בת מונבאר אורה ע"ה | לע"נ שרינה בת זהירה | להצלחת כל התורמים והמסייעים ברוחניות ובגשמיות

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

מרן מספר על הגעתו ממצרים לארץ הקודש וזה לשונו: הגענו לחיפה, בן פורת יוסף פה ישראל, איזה שמחה, כל בעלי המכס כולם ישראל. אבל מה עשו לי אתם יודעים? פירקו את כל הארגזים, פתחו ספר ספר לראות אם הכנסתי שם דולרים, פתחו ספר ספר וזרקו אותם בארץ. פתחו לנו את הארגזים, מי יסגור לנו אותם? מי יסדר אותם, אני נגר? אני יודע איך לעשות את זה? שלחתי כמה אנשים שילמתי להם כסף שיעזרו לנו. זה פה. שם סגרו את העיניים שלהם מראות, אמרו 'הדא חכם', פה - 'מה זה חכם'? להיפך, בשביל שזה חכם צריך לעשות לו נקמה יותר, צריך לצער אותו! איזה צער עשו לנו פה בנמל של חיפה. וגם כן גנבו מכל הכלים שהיו לנו שהבאנו עמנו, שאלתי איפה הכל? אמרו, מה, אנחנו נשמור את הרהיטים שלך?! המחסן היה פתוח וגנבו אותו. אני אשב יעשה עליהם משפטים?

קיבלתי הכל באבהה. העיקר חזרנו ברוך ה'. כשהלכנו לשם לאחרונה ביקרנו בבית הקברות, איזה מצבות עשה ר' רפאל אהרן בן שמעון בשביל רבי חיים כפזסי, כתוב שהוא עשה את זה, איזה מקום מבריק, איזה יופי והדר ארמונות של מלכים היה עושה, אבל לא הכירו לו טובה זילזלו בו, בשביל שהיה תקיף.

הקב"ה ריחם עלינו והוציא אותנו ממצרים, היום לא נשאר שם כלום, כשהייתי היו חמשים אלף איש בקהיר לבד, וכולם באו לארץ, כי היו רומסים אותם. נאצר היה שם אותם במחנה הסגר כל פעם שהיתה פה מלחמה או איזה דבר, וכשראו את הצרות שלהם ברחו ובאו חלק גדול לארץ, כל גולת מצרים הלכה לאיבוד, הקב"ה שלח אותם לא"י וחלק לאמריקה.

הייתי כמה פעמים באמריקה בניו-יורק, יש שם קהילה של מצריים, מקדשים שם שמים, מלמדים תורה לעם ישראל ומצוות ומעשים טובים על טהרת הקודש. כל זה מהקב"ה עילת העילות וסיבת הסיבות. עכ"ל הטהור.

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום מאיר ואלק שלום"א

איך נבטיח שנה טובה?

שנינו במדרש: בוא וראה כמה נשיאת חן וכמה פיתחון פה יש לעושי מצוות. אדם יש לו עסק אצל המלכות, פעמים שהוא מפזר הון רב עד שמפגשים אותו עם המלך. כיון שהגיע אצל המלך - ספק ממלא בקשתו, ספק אינו נענה לה. אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן. אלא יורד אדם לתוך שדהו, ראה אשכול שביכר, תאנה שביכרה, רימון שביכר, מניחו בסל ועולה לירושלים, ובא ועומד באמצע העזרה, ומבקש רחמים על עצמו, ועל ישראל, ועל ארץ ישראל. שנאמר: "השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו". ולא עוד, אלא שהיה אומר: "איני זו מכאן עד שתעשה בקשתי היום הזה!" יצאה בת קול ואמרה לו: "תזכה לשנה הבאה ותביא כהיום הזה!"

מורעשים הדברים!

בעוד פחות משבועיים נעמוד לפני בורא עולם ונשטח בקשותינו. היעלה אדם על דעתו שיוכל לומר: "איני זו מכאן עד שתמלא בקשתי היום הזה?"

כמה מייחלים אנו להתבשר: "תזכה לשנה הבאה!"

ולחשוב שאנו, הקטנים, נוכל לבקש - לא על עצמנו בלבד, אלא על כל ישראל, וארץ ישראל! אכן כן. באיזו זכות? בזכות הכרת הטוב!

שזו דרכו של בורא עולם: מוכן הוא להעניק בשפע רב, מלוא חופניים, אם יודעים להעריך, אם יודעים להודות!

והדברים מפורשים בתחילת התורה, בתחילת הבריאה: "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח, כי לא המטיר ה' אלקים על הארץ, ואדם אין לעבוד את האדמה". פירש רש"י: "ומה טעם לא המטיר? לפי שאדם אין לעבוד את האדמה, ואין מכיר בטובתם של גשמים. וכשבא אדם וידע שהם צורך לעולם, התפלל עליהם וירדו, וצמחו האילנות והדשאים".

ופירש הגה"צ מהר"ל מפראג זצ"ל: "ואין מכיר בטובתם - כלומר, ואסור לעשות טובה לאיש שאינו מכיר בטובה. ולפיכך, כל זמן שלא היה האדם - לא המטיר. ואם היה מכיר בטובתם ולא היה מתפלל - מכל שכן שלא היה נותן המטר. שהרי הוא כפוי טובה, והוא גרוע ממי שלא מכיר בטובת המטר!"

יש איפוא להכיר בטובה - ולפנות לנותנה! לבקש - ולהודות!

זה סוד הסמכת גאולה לתפילה. ההודאה על גאולת העבר תפתח שערי שמים לבקשות לעתיד.

וזה סוד הסמכת "מודים" ל"שים שלום", ההודאה על העבר מאפשרת בקשת "שלום טובה וברכה, חיים חן וחסד, צדקה ורחמים". בזכותה נוכל לבקש להתברך באור פני ה' שכל הטובה שבעולם כרוכה בהם: "שהארת פניו יתברך וקירבתו היא השורש והסיבה לכל שלימות שתהיה, והסתר פניו השורש והסיבה לכל חיסרון".

ועל כן "אמרו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא: אין לנו אלא הארת פניך, שנאמר: אלקים צבאות השיבנו, האר פניך - ונושעה". וזוכים לכך - בהכרת הטוב, בהודאת "מודים!"

ולמדנו, שלהכרת הטוב שני חלקים: להכיר בטובה - ולהודות עליה. שבועיים לפנינו, לפקוח עיניים ולראות את כל הטוב. בחיים, בבריאות, בנחת. בפרנסה, בכלכלה. להתפעל, להתפעם, להודות ולהלל - ובכך נזכה לאור פני ה', ולמילוי כל משאלותינו לטובה!

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"ארור האיש אשר לא יקים את דברי התורה הזאת" (כו, כו). כאשר התכנסו גדולי ישראל לכנסייה הגדולה בעיר ווינה, נאספו אנשים רבים לפני הבית שבו התאכסן רבי ישראל מאיר הכהן, בעל ה"חפץ חיים", כדי להתברך מפיו הטהור.

בין העומדים בתור היה גם אדם אחד אשר בא עם בנו, נער צעיר לימים.

כאשר נכנסו האב ובנו לחדר פתח ה"חפץ חיים" ואמר: אין אני יודע מדוע מבקש אתה ברכה ממני? אם אתה שולח את בנך לישיבה קדושה, אינך זקוק כלל לברכתי, שכבר ברכו אותך משמים. אולם אם בדעתך לשלוח את בנך לבית ספר של למוזי חול... לא תעזור לך ברכתי, שהרי נאמר: "ארור האיש אשר לא יקים את דברי התורה הזאת"!

נדהם האיש לשמע הדברים, התרגש מאד, והחל לרעוד בכל גופו. איני יודע - אמר האיש - מניין ידע הרב כי עומד אני לשלוח את בני לבית ספר של למוזי חול?...

אכן רוח אלקים בקרבו!

"והלכת בדרכיו" (כה, ט).

במדרש אליהו רבה נאמר על פסוק זה: "והלכת בדרכיו - בדרכי שמים. מה דרכי שמים רחום... כך אתם תהיו רחמנים זה על זה".

פעם בערב שבת נכנס עני אחד לביתו של הגאון רבי ישעיהו ברדקי, וספר בבכי כי ביתו ריקם ואין לו כסף כדי לקנות חלות לשבת.

מכיון שלרבי ישעיהו לא היה כסף, נטל את אחד הפמוטים אשר היה מונח על השלחן, ובלא היסוס מסרו לעני.

כעבור כמה שבועות נכנס העני שוב כשהוא ממרר בבכי, וסיפר לרב כי שוב אין בביתו כל לצרכי שבת.

נטל רבי ישעיהו את הפמוט השני ונתן אותו לעני בשמחה.

הא לך - כך אמר - וקנה צרכי שבת בהרחבה.

לא עברו ימים רבים והעני הופיע שוב. חיפש רבי ישעיהו בביתו ולבסוף נטל את ה"שטריימל" של שבת ונתן אותו לעני.

בכל פעם כאשר אני בא לביתך - כעס העני - הנך נותן לי חפץ כדי שאמכור אותו. מתי תתן לי כסף מזומן כדי שלא אצטרך לטרוח אחרי קונים? תוך כדי דבור, מתוך כעס, התפרץ העני ולא שלט בעצמו וסטר לרבי ישעיהו על לחייו...

אבוי! - חשב רבי ישעיהו בלבו - אם יהודי מתפרץ בצורה כזו, מי יודע עד היכן מגיע כאבוי!

בא אתי - אמר רבי ישעיהו - אני אלך אתך ואנסה לקבץ בשבילך כסף מזומן...

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

חוקה היא (ח"ב)

ילד הרואה בבית הוריו איסורים וגדרים שלא שיערום

אבותינו, איסורים שאף אחד בקהילה ואף אחד במשפחה אינו מקפיד עליהם, אינו מתחבר לאותם איסורים. להיפך, הוא מפתח "אנטי". בסופו של דבר, כשיתבגר, הוא יפצה את עצמו על ידי זלזול בעיקרי היהדות!

כמו שברור לנו הנזק החינוכי המתרחש אצל ילד הרואה שאצלו בבית הכול מותר והכול פרוץ, גם מה שאסרו הרבי בחיידר והמשגיח בישיבה, כך גם להיפך.

ילדינו חיים היום בעולם פתוח. הילדים יודעים בדיק מה מותר ומה נאסר על ידי גדולי התורה. ילד הרואה שהוריו אינם כפופים לסמכות, גדל מבולבל. עלינו להבין שלא תמיד ילדינו נמצאים בדרגה של ההורים. גם אם האבא או האמא עבדו על עצמם, והם מסוגלים ליותר, עליהם לבדוק האם הדרישות מתאימות לילדים. לדוגמה: לפעמים זכו ההורים לדרגה והם מסוגלים להסתפקות במועט, ובעיניהם זהו חינוך לחיי תורה,

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

אלול - לנצל את ההזדמנות

היה אב אחד ולו בן יקר ושניהם היו כל המשפחה. הבן הוצרך לצאת לחו"ל כדי להתפרנס, אך לאב היתה קשה מאוד הפרידה. הבן התעקש והפציר ואמר שיחזור עוד שנתיים לאביו ולבוסף האב אכן נעתר לבקשתו. הבן התחיל בעסקים והתקדם, ואט אט הלך ונתעשר. וכך מחנות לחנות, ממפעל למפעל, מרשת לרשת, מקבל הרבה טלפונים, קובע הרבה פגישות - עסוק עד למאוד.

כעבור שנתיים האב לא חש בטוב ונתקשה לתפקד ככל האדם. התקשר לעסק של בנו אשר מעבר לים, והמזכיר ענה לו. האב ביקש לשוחח עם בנו, אך הוא נענה שינסה מחר. ולמחרת שוב צלצל הטלפון ושוב אותה תשובה.

האב הגיע לשלב שביקש מהמזכיר לומר לבן שהדיבור עם בנו הוא ענין דחוף, הבן לקח את השפופרת ואומר "כן אבא מה רציני?".

האב: "שמע בני יקירי, הרופאים לא נתנו לי הרבה זמן לחיות, בוא אלי ואראה אותך בפעם האחרונה".

הבן השיב - "אבא הנך יודע שאני עסוק מאד וקשה לי לבוא אליך, אבל אתה יכול לבוא אלי וכמוזן שהכרטיס על חשבונתי...".

האב השיב בחיוב בליתי ברירה. האבא הגיע לאותה ארץ בה גר בנו, והלך בשעת לילה מאוחרת למעונו. אך לצערו כשדפק בדלת הכניסה, פתח אחד המשרתים והתנצל על כך שאינו יכול לדבר עם הבוס מפני שכעת הוא נח את שנתו.

"אמור לו שזה אביו", ביקש האבא, ואכן אחר כמה רגעים המשרת חוזר ואומר שהבן מבקש שאם יוכל האב לבוא מחר, היות ועבר עליו יום קשה ועמוס בעבודה. "מחר בשעה שתיים עשרה בצהריים, ישמח הבן לפגוש אותך בשמחה במלון שמזול", סיים העבד את דבריו. האב הלך משם בבושת פנים, עלה מיד למטוס, וחזר לארץ וכאן נפטר בלא לראות את פני בנו יקירו.

הבן פספס הזדמנות שלא חוזרת, ולמעשה זהו המשל המתואר בשיר השירים: עמ"י משול לבת שכאשר כבר לבושה בבגדי השינה, בא אליה האיש ומבקש "פְתַחֵי לִי אֶחָתִי רְעֵתִי יוֹתְתִי תַמְתִּי" וגו' (שיר השירים ה, ב), והיא עונה לו "פִּשְׁטֵתִי אֶת קִתְּנֹתַי, אֵיכָה אֶלְבָּשֶׁנָּה רְחֻצְתִּי אֶת גְּלִי אֵיכָה אֶטְנַפֵּם". כלומר "אין לי כח להתארגן להתלבש, שיבוא מחר". אך אחר כמה דקות חשבה יותר על התנהגותה "קָמְתִי אֲנִי לְפִתַּח לְדוֹדִי", הולכת ופותחת את הדלת שיכנס אותו איש, אבל - "דוֹדִי תִמַּק עָרְבִי".

כך באלול המלך עכשיו קרוב אנו צריכים לפתוח אפילו פתח קטן וה' עוזר עד מאד, "פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם כפתחו כחודו של אולם", לכן החכם ינצל את ההזדמנות ולא ישהה כי הוא זה, שמא יפספס הזדמנות כבירה זו, ואין מזרזים אלא למזרזים...